

χαρακώματα

[2] Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ

18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010
elef@enet.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Σαββατιάτικη

ΨΗΛΩΣΕ

Η μικρή, άχαρη
Κόρη του Μουσείου
της Ακρόπολης
βρήκε
το Βάθρο της

9

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΚΟΥΛΟΥΡΑΣ**

Ο ανερχόμενος
εικαστικός ζωγραφίζει
την επικαιρότητα

σε κομμάτια από μάρμαρο

6

Κάτια Γέρου

Εκλεισε την ψυχή
και την καριέρα της
σ' ένα βιβλίο και σ' ένα
DVD τεσσάρων ωρών

ΣΕΛ. 10-11

100 ΠΕΤΡΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥΛΑ & ΤΑΣΟΥ ΖΑΦΕΡΙΑΔΗ

Κάτια Γέρου

Σαν ένα μυθιστόρημα πάνω στο θέατρο

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΛΕΦΤΟΓΙΑΝΝΗ

Μια διανοούμενη μαχήτρια της σκηνής και της ζωής. Μια δασκάλα και μαθήτριά μαζί, με τετράδια ξέχειλα από σημειώσεις, φωτογραφίες κι αποκόμματα. Μια αντιστάρ πρωταγωνίστρια. Πρωτίστως, ένας ανήσυχος, σκεπτόμενος άνθρωπος που επιμένει να τρώγεται με τις σάρκες του. Η Κάτια Γέρου, από τα «σπλάχνα» του «Θεάτρου Τέχνης» βγαλμένη, τριάντα χρόνια τιμά τη θεατρική σκηνή.

Και πάνω στην επέτειο, μας παραδίδει γενναιόδωρη ένα ανεκτίμητο δώρο. Ένα πυκνό χείμαρρο γνώσεων, αισθημάτων, εικόνων και σχολίων για το θέατρο, τη ζωή, την πολιτική. Την έκδοση «Αλλάζοντας τους παλμούς της καρδιάς - συζητήσεις για το θέατρο με την Ιόλη Ανδρεάδη» (εκδόσεις «Καλειδοσκόπιο»).

Είναι μια συνειρμική «αντι-ηρωική» αφήγηση ιστοριών που μας αφορούν, με συνομιλήτρια της Γέρου την καλή μαθήτριά της, σήμερα σκηνοθέτρια και υποψήφια διδάκτορα στο King's College, Ιόλη Ανδρεάδη. Είναι κι ένας πολύτιμος οδηγός «πλεύσης» για κάθε εμπλεκόμενο με τη θεατρική τέχνη, περίεργο θεατρόφιλο ή ενεργό πολίτη, τον οποίο η Κάτια Γέρου μπει στην «κουζίνα» της υποκριτικής και «εμβαιβίζει» στο απόσταγμα κορυφαίων έργων των Μπρουκ, Στανιολάβσκι, Γκροτόφσκι κ.ο.κ.

Αφιερώνει το βιβλίο στον αγαπημένο δασκαλό της Γιώργο Λαζάνη και στους γονείς της, Αλέξανδρο και Ανδρομάχη. Μια φράση εξάλλου του δασκάλου της, που επαναλαμβάνει συχνά, «την ώρα που παίζει ο ηθοποιός, αλλάζουν οι παλμοί της καρδιάς του...», βάφτισε και τον τόμο, που συνοδεύεται από τεσσάρων ωρών dvd με υλικό από σημαντικές παραστάσεις της.

- Γράψατε ένα πραγματικά γενναίο βιβλίο. Δεν βγάτετε μόνο όλα τα μυσικά για την τέχνη, που κατακτήσατε με κόπο, στη φόρα. Μιλάτε επίσης για το ναρκισισμό σας, το «Βατερλό» σας στην Επίδαυρο, ως Χρυσόθεμις, το «κουσούρι» της έλλειψης παρατηρητικότητας που σας δυναστεύει. Λέτε ότι θέλατε να το γράψετε: «τώρα που παλεύω ακόμη με την τέχνη μου κι ακόμα μπερδεύομαι, χαίρομαι και απελπίζομαι, τώρα που η μνήμη είναι νωπή». Ήταν εύκολη ή επώδυνη διαδικασία;

«Ήρθε εντελώς φυσικά. Πάντα διάβαζα με μανία την ξένη βιβλιογραφία για τη δουλειά του ηθοποιού. Και ζήλευα τον πλούτο της και το πώς οι ξένοι καλλιτέχνες μιλούσαν εκ βαθέων, αλογόκριτα. Κάποια στιγμή που μαζεύεται μια εμπειρία, θέλεις να την καταθέσεις και να την κωδικοποιήσεις. Μπορεί να φανεί χρήσιμη σε μια ελεύθερη σκυταλοδρομία...μυστικών. Είναι τόσο μικρή η ζωή μας, που να μη μοιράζεσαι ό,τι έχεις συλλέξεις σαν εμπειρία. Ετσι το σκέφτηκα. Δεν θα πω ότι είναι κατάθεση ψυχής, αλλά είναι η καταγραφή μιας εμπειρίας. Οχι μόνο πάνω στο σανίδι, αλ-

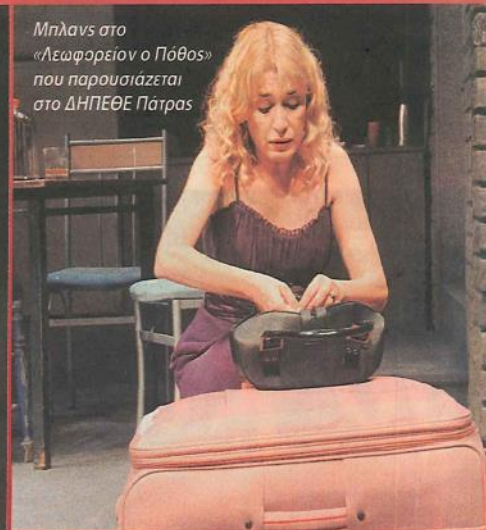
ΚΑΤΙΑ ΓΕΡΟΥ
Αλλάζοντας
τους παλμούς
της καρδιάς
Συζητήσεις με την Ιόλη Ανδρεάδη
Καλειδοσκόπιο

Καλειδοσκόπιο

Η Κάτια Γέρου κατέθεσε με γενναιότητα την ψυχή της και τη μεγάλη εμπειρία της στο θέατρο συζητώντας με την Ιόλη Ανδρεάδη. Προέκυψε το βιβλίο «Αλλάζοντας τους παλμούς της καρδιάς», που όπως και η αφηγήτριά του είναι χείμαρρος γνώσεων, αισθημάτων και σχολίων για την τέχνη, τη ζωή και την πολιτική

Μάσα στις
«Τρεις Αδελφές»,
ανάμεσα στους
Δ. Λιγνάδη και
Δ. Οικονόμου
(Θ. Τέχνες, '98-'99)

Μπλινς στο
«Λεωφορείον ο Πόθος»
που παρουσιάζεται
στο ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας

λά και του πώς φτιάχνεις ένα κείμενο μόνος σου, μαζί και η εμπειρία μιας μορφής ακτιβισμού. Είναι η κατάθεση του πώς βλέπω τα πράγματα γύρω μου. Αναγκαστικά, η κουβέντα "ανοίγει" και πέρα από την υποκριτική και το θέατρο.

- Είναι ένα βιβλίο - δώρο για τον εμπλεκόμενο με το θέατρο απ' τη θέση του υποκριτή. Απευθύνεται και σε ευρύτερο κοινό;

«Οι πρώτοι που το "τεστάρισαν" ήταν μια φιλόλογος, μια νηπιαγωγός κι ένας γιατρός, θεατρόφιλοι και οι τρεις. Μου είπαν ότι τους ενδιέφερε. Κάποιος μάλιστα μου είπε ότι είναι σαν μυθιστόρημα πάνω στην τέχνη του θεάτρου. Εγώ θα ήθελα να είναι ένα βιβλίο που θα το πάρει στα χέρια του κάποιος που αγαπά το θέατρο.»

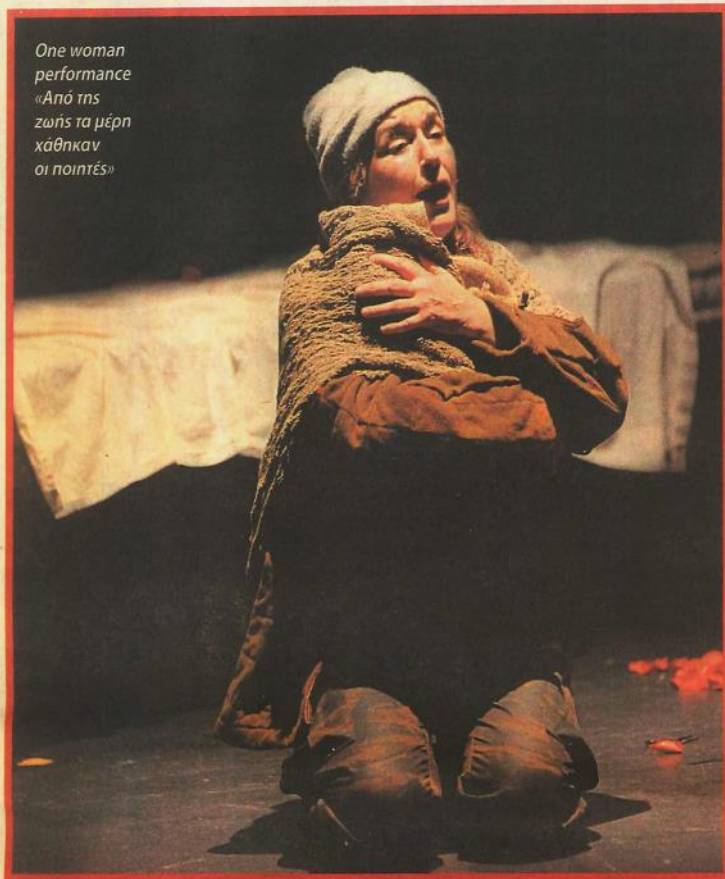
- Ναι μεν γίνεστε υπεραναλυτική σε κάποι-

ους ρόλους και έργα, αλλά ποτέ δεν είστε σχολαστική. Παρεμβάλλονται διαρκώς σκέψεις σας για την επικαιρότητα, φράσεις-απόσπασμα από βιβλία μεγάλων θεατρικών, ψυχαναλυτών, ποιητών. Σαν να διοχετεύονται όλα σε ένα ποταμάκι...

«Αυτό ήθελα να κάνω. Τη στιγμή που πάει να γίνει κάτι πολύ αναλυτικό, να φεύγει συνειρμικά και να πηγαίνει σε θέματα που εν-

«Μίννη
η Αθώσ»
(Θ. Τέχνες,
1991)

Συνέντευξη

One woman performance
«Από της ζωής τα μέρη χάθηκαν οι ποιητές»

διαφέρουν τους πάντες. Σαν να γίνεται μια κουβέντα μεταξύ πολιτών και όχι ειδικών».

– Όμως τα πάντα στο τέλος τα «μετουσιώνετε» σε θεατρικό υλικό. «Οσες φορές με πλήττει το τρακ, ο ναρκισσισμός μου είναι που θριαμβεύει, όχι το φιλότιμό μου», είναι μια από τις αποκαλύψεις σας.

«Είναι η ένταση να θέλεις να είσαι καλός, να αρέσεις –πράγμα ολωσδιόλου ανθρώπινο, ωστόσο! Όμως είναι κάτι που πρέπει να το διαχειριστούμε οπωσδήποτε».

– Εσείς το έχετε επιλύσει σήμερα;

«Επειδή είναι κάτι που το παλεύω από παιδί, τις περισσότερες φορές δεν έχω τρακ, αλλά μια έγνοια».

– Λέτε θυμωμένη ότι το αίσθημα και τα βουρκωμένα μάτια στο σημερινό θέατρο θεωρούνται μανιάλ.

«Είναι ένα έμμεσο σχόλιο για το πού οδεύει σήμερα η ζωή. Είναι ντροπή να λέμε ότι περάσαμε μια σοβαρή αρρώστια, είναι ντροπή να λέμε πότε γεννηθήκαμε, να δείχνουμε ευάλωτοι... Το σχόλιο μου αφορά ένα στυλ ζωής που επιβάλλεται και περνά και στο θέατρο. Ζούμε κρατώντας την αναπνοή μας. Είναι άκαρο και άδικο. Ελπίζω να «σπάσει» αυτό τώρα, με την οικονομική κρίση».

– Παλαιότερα σας θύμωναν ο Κουν και ο Λαζάνης που καθημερινά γκρέμιζαν όλες τις επί σκηνής βεβαιότητές σας. Σήμερα, πώς τα πάτε με την ανασφάλεια;

«Υστερα από χρόνια τρελής ταχυπαλμίας, δεν

θέλω να πηγαίνω στην πρόβα άκοπα και ανώδυνα και να τρώω από τα έτοιμα. Μ' αρέσει να μην ξέρω».

– Με κάνετε να γελάσω πολύ στο σημείο που χαρακτηρίζετε όλους τους μεγάλους ή-

ρωες του διεθνούς δραματολογίου κομματάκι... βλαμμένους.

«Μα αν ήταν νορμάλ και είχαν λυμένα τα ζητούμενά τους, θα ασχολούμασταν μαζί τους».

– Εκεί συνδέετε τα ψυχικά τραύματα, τις ψυχώσεις μας με τη σκηνή. Ισχυρίζεστε ότι στον ηθοποιό μετατρέπονται σε σκηνικό υλικό.

«Εντελώς. Και εκτός από υλικό για τη σκηνή γίνονται και υλικό για τη ζωή. Μόνο μέσα από τα τραύματα και τα ζόρια μας γινόμαστε άνθρωποι, μπορούμε να καταλάβουμε τον άλλο, ώστε να μην είμαστε ένα εγωιστικό πακέτο που κυκλοφορεί κλεισμένο σε σελοφάν τις λίγες δεκατίες που έχει να ζήσει. Πώς θα ανοιχτεί στον άλλο; Πώς θα καταλάβει την ιδιαιτερότητα του άλλου, ώστε να ζητήσει την ανεκτικότητα του στη δική σου ιδιαιτερότητα, χωρίς το αναπόφευκτο στραπατοράρισμα που η ίδια η ζωή, δυστυχώς, μας χαρίζει γενναιόδωρα; Αλλά επειδή οι σύγχρονες κοινωνίες μας θέλουνε πετυχημένους, νέους, cool και σέξι, όλα αυτά τα κρύβουμε. Σαν να ντρεπόμαστε για τα τραύματά μας. Κι όμως, είναι το υλικό μας. Το εφελπτήριο μας για να καταλάβουμε τι γίνεται έξω από μας».

– Το κέρδος από αυτά τα 30 χρόνια σας στο θέατρο είναι συναφές με αυτό που μας δίνουν τα τραύματά μας; Γίνετε πολύ πιο... σφαιρική;

«Οι ρόλοι μιάς κάνουν διορατικούς και... συνειρμικούς. Αναπτύσσουμε μια συνειρμική ικανότητα με τα χρόνια. Δηλαδή, ακούω μια μουσική φράση και μου έρχεται στο νου μια εικόνα ή θυμάμαι ένα κομμάτι της παιδικής μου ηλικίας, υλικά που όλα τα βάζω κάτω από τις φράσεις του ρόλου μου. Δηλαδή, το μυαλό μου πιδάει εύκολα από ένα πράγμα σε ένα άλλο, ακόμα και αν εμφανισιακά μοιάζει να μην έχουν καμία σύνδεση. Το άλλο μεγάλο δώρο είναι ότι, μέσα από το θέατρο, έπαψα να σκέφτομαι με όρους άσπρου - μαύρου. Δεν σκέφτομαι με όρους γουέστερν: ο καλός, ο κακός και ο άσχημος. Ακόμα και στο σατανικό ρόλο, ψάχνεις να βρεις

τα γιατί. Είναι τρομακτικό αυτό. Αλλά είναι κάτι που "ποτίζει" και την αντίληψή σου για τη ζωή».

– Τι έχει, ουσιαστικά, αλλάξει στο θέατρο από τα πρώτα βήματά σας σε αυτό;

«Ο ευλογημένος φανατισμός της εποχής εκείνης, που ήμασταν μουτζαχεντίν της συγκέντρωσης και της αφοσίωσης, εν πολλοίς έχει χαθεί ή έχει γίνει πιο light. Είναι κι αυτό μέρος της γενικότερης αντίληψης και αντιμετώπισης των πραγμάτων».*

Η αριστερή καρδιά δεν έχει σχέση με την ψήφο

– Λέτε ότι χωρίς αριστερή καρδιά είναι αδύνατο να κατανοήσει κάποιος κείμενα όπως ο «Κύκλος με την Κιμωνία» του Μπρεχτ.

«Ακριβώς. Δεν έχει, όμως, σχέση με το τι ψηφίζουμε. Μπορεί να την έχει ένας παπάς σε απομακρυσμένο χωριό και να τη στερείται ο επικεφαλής αριστερής παράταξης!».

– Διαπιστώνετε με πικρία ότι η πολιτική σκέψη θεωρείται σήμερα άχρηστη. Κι ότι ήλθε η εποχή για δράση.

«Πιστεύω, ήρθε η ώρα ο Έλληνας να σηκώσει κεφάλι και να διεκδικήσει τα προφανή. Τώρα είναι η στιγμή για μια μεγάλη ανοικτή κουβέντα αλληλεγγύης».

– Διατυπώνετε μια σχετική πρόταση «αντεπίθεσης αγάπης» στο θέατρο. Προτείνετε να μαζευόμαστε «συντροφάκια» και να ασκείτε τις τέχνες σας. Και «ίσως μια φορά το μήνα», να τη χαρίζετε σε όσους δεν μπορούν να πληρώσουν.

«Εγώ σ' αυτά τα ζητήματα είμαι και ρομαντική και αισιόδοξη. Αλλιώς, πέφτει σε κατάθλιψη. Χρειάζεται δράση, και αντίδοτο στα δελτία ειδήσεων που μας "ρίχνουνε"!»

– Υποδέστε αυτό τον καιρό στο ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας την Μπλανς Ντιμπούα. Ποια είναι η δική σας Μπλανς;

«Υπάρχουν αυτή τη στιγμή άπειρες γύρω μου, γιατί η Μπλανς είναι ένα πληγωμένο, εύθραυστο πλάσμα που περνά διά πυρός και σιδήρου. Μόνο που δεν λερώνεται η ψυχή της. Μένει το "κουκούτσι" πεντακάθαρο. Ετσι το έργο συνομιλεί με τις ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, που δύσκολα τους επιτρέπεται να συνεχίζουν να ζουν. Ακόμη κι ο εγκλεισμός της μεταφράζεται σήμερα σε πολλών ειδών "εγκλεισμούς". Είναι ανατριχιαστικά σύγχρονα τα ζητήματα για τα οποία μιλά ο Τενεσί Ουίλιαμς».

Κασσάνδρα στις «Τρωαδίτισσες»